

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi, izmiki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogerske dežele na vse leto 15 gld., na pol leta 8 gld., na četrt leta 4 gld., na jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom na vse leto 13 gld., na četrt leta 8 gld. 30 kr., na jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. na četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se isvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Časniški kolek.

Proračunski odsek poslanske zbornice se je včeraj bavil z Russovimi predlogom, naj se odpravi časniški kolek in storil glede njega sklep, kateri mora vzbuditi splošno veselost.

Russ je predlagal, naj se časniški kolek odpravi s 1. marcem 1897. l. Vlada se je sicer izrekla zoper predlog, češ, da v odpravo časniškega kolka ne more privoliti, dokler se ti dohodki ne nadomestijo, a proračunski odsek bi bil vzel temu predlog lahko vzprejel, saj ni dvoma, da bodo dohodki tudi prihodnje leto dosti večji, nego so preliminirani. Ako bi poslanska zbornica črtala iz budžeta postavko o časniškem kolku, bi se bila vlada gotovo, če tudi ne rada, udala, kakor se je rada udala pri volilni reformi in pri penzijskem zakonu že iz ozira na kratki čas, kateri je odmerjen za zborovanje parlamenta.

Proračunski odsek večina pa je Russov predlog zavrgla, a ker je slutila, da bi to utegnilo škodovati poslancem, ki so glasovali zoper predlog, uprizorila je majhno komedijo. Hrabri levičar Haase je namreč predlagal, naj se časniški kolek odpravi s 1. januarjem 1898, in proračunski odsek je ta predlog vzprejel. Proti predlogu so glasovali samo poljski in konservativni poslanci, vsi drugi pa za predlog.

Morda se najdejo ljudje, ki bodo za ta sklep gledi slavo proračunskemu odseku in slavili hrabrost njegovih članov, ali nam se zdi ves sklep popolnoma brezpomemben, kajti če vlada ne bo hotela zakona predložiti v sankcijo, kar se najbrž zgodi, morala bo prihodnja zbornica povse iz nova začeti boj za odpravo časniškega kolka. Zategadelj se nam zdi včerajšnji sklep proračunskega odseka stvarno brezpomemben in ga zmatramo le za poskus, prikriti ž njim poprej sklenjeno odklonitev Russovega predloga.

Proračunski odsek odklonil je tudi drugi Russov predlog, naj se odpravi s 1. marcem 1897. leta časniški kolek za tiste časopise, kateri ne izhajajo po šestkrat na teden, pač pa je vzprejel Romančukov predlog, naj se že s 1. marcem 1897. l. odpravi časniški kolek za vse tiste časnike, kateri ne izhajajo več nego trikrat na teden.

Z ozirom na bližajoče se volitve je mogel

biti ta sklep precejšnje važnosti. Konservativci in še bolj Poljaki se upirajo odpravi časniškega kolka največ zategadelj, ker se boje, da se rodi po odpravi časniškega kolka mnogo manjših listov, kateri jim morejo pri volitvah in tudi sicer mnogo škodovati. V tem oziru jim ni dosti pomagano, če se časniški kolek za dnevnik ohrani, za ne več nego trikrat na teden izhajajoče liste pa odpravi.

Boj za ta Romančukov predlog bo v zbornici gotovo oster. Vlada kot pokroviteljica konservativcev in Poljakov se bo gotovo na vso moč trudila, da prepreči vzprejetje tega predloga. Najbrž se jej ne posreči, ali tudi če zbornica predlog vzprejme, še vedno ni gotovo, da se izvrši. Iz proračuna namreč ne more črtati dotičnega zneska, ker v njem ni rečeno, koliko kolkovine plačujejo ne več nego trikrat na teden izhajajoči časniki, koliko pa drugi. Odvisno je torej vse od vlade. Če ta zakona ne predloži in, kakor smo že prej rekli, bojimo se, da ga prav radi Haasejevega predloga ne predloži, potem je vse izgubljeno in ostane za sedaj vse na odpravo časniškega kolka mereče prizadevanje zaman.

„Prizadevanje“ pač ni prava beseda. Za odpravo časniškega kolka se poslanska zbornica ni trudila. Da bi to izvestni krogi resno hoteli, dosegli bi bili odpravo lahko, a resno so hoteli samo jedno: dobiti nekoliko popularnosti in v to svrhu uprizorili so malo — komedijo.

Državni zbor.

Na Dunaju, 15. decembra.

Zaradi pogreba umrlega predsednika gospodske zbornice grofa Trauttmansdorfa se je današnja seja poslanske zbornice začela ob šesti uri zvečer.

Začetkom seje je ministerski predsednik grof Badeni naznanil, da je cesar novi domovinski zakon že sankcioniral, kar je zbornica vzela z odobravanjem na znanje.

Na to je dr. Beer predlagal, naj se koj razpravlja o poročilu proračunskega odseka glede predlogov za podporo po ujmah poškodovanih okrajev. O teh predlogih je poročal dr. Kathrein in zbornica jih je vzprejela po kratki debati, ter potem

nadaljevala specijalno razpravo o proračunu ministerstva notranjih del. Na razpravo so prišla poglavja „Ceste“ in „Politična uprava“. Govorilo je več poslancev ali vsi so spravljali na dan le bolj lokalne stvari. Razprava se je kmalu pretrgala.

Konec seje je dr. Laginja stavljal nujni predlog, s katerim se vlada pozivlja, naj nemudoma stori vse, kar je potrebno zoper legar in njega strahovito hitro razširjenje v Pulju. Laški posl. Bartoli je v isti zadevi vlado interpeliral.

Prihodnja seja bo jutri. V njej se bo razpravljalo o nujnem predlogu dr. Laginje.

V Ljubljani, 16. decembra.

Nemška napredna stranka ima pravo smolo. Jedva je izdala svoj program in se hotela postaviti na svoje noge, že se je oglasilo glasilo Chlumeckega „Tagesbote aus Mähren“ in pravi, da ta program tudi lahko podpiše zedinjena levica. Huja obsodba pač pri sedanjih razmerah ne more doleteti nobeno napredno stranko, kakor če se izreče vladni klečepaz Chlumecky, da bi mogel podpisati nje program. Nemško prebivalstvo na Češkem se bode gotovo odvrnilo od mož, ki se vjemajo s Chlumeckega nazori. Menda boče Chlumeckega moravsko glasilo novo stranko s tem onemogočiti, da jo tako hvali. Ako hoče to doseči, se mu morda le posreči. Da je Chlumecky zadovoljen s programom nove stranke, je vsakemu umljivo, če omenimo, da se v njem ne govori o nikakem razširjenju volilne pravice.

Uprava Bosne in Hercegovine ni tako vzorna, kakor jo slikajo vladni plačani listi. Bosenska deputacija, ki je bila prišla na Dunaj, se je hotela posebno pritožiti, kako se krati povsod cerkvena samouprava in delajo ovire Srbom pri snovanju društev. V vse se meša policija. Pod turško vlado so pravoslavni imeli dosti več svobode, nego jo imajo pod avstrijsko. Kako se upravlja Bosna, to se pa tudi nekako skriva. Sledeje leto se delegacijama predlaga proračun za upravo v teh dveh deželah, a o njem se ne pusti sklepati. Tudi sklepni računi se ne predložijo. Zato moramo reči, da je jako umesten predlog Mladočeha Slame, naj se avstrijska in ogerska vlada dogovorita, da se zakonito določi, da se o bosenskem proračunu ima v delegacijah tudi sklepati in da se predložijo dele-

Listek.

„Norma“.

(K premijeri dne 17. decembra.)

(Konec.)

Druga polovica drugega dejanja se vrši v gozdu, kjer so zbrani galski vojščaki. Radi bi napadli Rimljane, toda Orivist jim oznanja, da bogovi tega še nečejo. Norma upa, da jej Adalgiza privede nezvestega ljubimca Polijona, a Klotilda pride in jej oznanja, da Adalgiza v rimskem taboru ni nič opravila, da se je vrnila v sveti gaj, Polijon pa da je prisegel, da jo ugrabi, pa bodi izpred oltarja. Zdej vzkipi v Normi kri, in v strašnem srdi kliče:

Grehov je polna mera, maščevanje oživlja!

Kri naj teče, rimska naj kri reke naše napolni!

udari trikrat na ščit, na kar privro galski vojščaki, katere pozove Norma na boj na Rimljane. Galci zapoje veseli bojno pesem:

Boji! Trdni so Galije hrasti,
Galec v moči jim stoji jednak;
Rimec v boji nam moral boš pasti,
Ko te udarec zadene krepak.
Maščevanje, poboj in moritev

Naj ti v Romo zabrani vrnitev,
Kvišku hrabri vi gozdov junaki,
Kri sovražna to zemljo poplovi,
Tem krasnejše da solnce obsveti
Zmago našo in Rima pogin.

Zdejci priteče Klotilda in naznani, da se je neki Rimljanec utihotopil v svetišče, koder molijo deviške svečenice. Ta predrzneš je Polijon. Galci zahtevajo, naj se Polijon umori, a Norma hoče prej ž njim brez prič govoriti. Galci odidejo. Norma grozi Polijonu, da umori njegova sinčka in dá Adalgizo sežgati. Polijon prosi zanjo in roti Normo, naj usmrti njega, a Norma mu odgovarja srdito:

Vender prosiš, izdajnik? Prepozno!
Saj z besedo, ki njo sodila,
Življenja srečo sem ti skalila;
Ta boleat, trpljenje grozno
Bosta mene veselila;
Kakor zdaj, zasmehovala
Bodem vaju še odslej.

Polijon, kateremu je samo za Adalgizo, prosi dalje:

Glej, kleč pred tabo tudi
Prosim, Norma, te iskreno,
Mene, mene, ostro sodi,

A varuj življenje njeno!
Ako sam trpim smrt grozno,
Blagoslov ti kličem prej.

Norma se ne da preprositi, nego skliče Druidi in jim naroči, naj napravijo gmado, da sežgo na njej Rimljana in svečenico, ki se je izneverila svoji obljudi. V zadnjem hipu imenuje — samo sebe kot tisto svečenico. Druidi mislijo, da je zblaznela, a Norma pravi Polijonu:

Sedaj boš spoznal,
Da srce moje
Lahko bi ti zval
Imetje svoje.
Nezvesti Rimec,
Htel si zbežati,
Premagan zdaj si
Tu pred menoj!

Po sklepu boga
In po usodi
Zdej v smrt oba
Pot le jedna vodi,
Saj le v plemenih
Tam na gromadi
Umrje Norma
Sedaj s teboj.

Polijon:

Sedaj spoznam pač,
Kaj sem izgubil,
Zakaj te nisem
Jaz vedno ljubil!

Sedaj kesam se,
In to kesanje
Ljubezni sanje
Oživlja spet!

Oba:

Tedaj umriva
V objemu srčnem,

In pri ločitvi
Naj svem od tebe,

gacijama tudi računski zaključki. Najbrž bode pa ostalo le pri predlogu in se dalje ničesa ne stori.

Cerkveni razpori v Turčiji. Nekateri grški listi svare patrijarhat, naj preveč ne napanja strun proti Srbom in Rumunom, ker s tem bi jih le prisilili, da se popolnoma ločijo od grškega patrijarhata. Grški listi niso naklonjeni Srbom in Rumunom, in bi pač radi videli, da se pogrčijo. Boje se pa, da se grški upliv mnogo pomanjša, ako se Srbi in Rumuni v cerkvenih stvareh osamosvoje. Dosedaj je carigranski patrijarh hotel veljati za cerkvenega glavarja vseh pravoslavnikov v Turčiji, potem bi bil samo cerkveni poglavar pravoslavnikov Grkov. To bi njegovo veljavo jako pomanjšalo. Tudi turška vlada bi se toliko ne ozirala nanj, ko bi videla, da ga večina pravoslavnega prebivalstva na Balkanu več ne priznava za cerkvenega poglavarja.

Intrige pri italijanskem dvoru. Čudil bi se kdo, kako da je slepar Crispi mogel tako dolgo si ohraniti zaupanje italijanskega kralja. Sedaj se je izvedelo, da je imel dobrega zagovornika pri dvoru. Kraljevi generalni pobočnik Ponzio Vaglia je bil njegov privrženec. Ta mož je bil ne navaden intrigant. Znal je kralja nahujkati proti vsakemu ministru, kateremu je le hotel. Vselej je svojo akcijo najprej začel po listih, potem je pa kralja opozoril na te glasove. Tako je onemogočil več ministrov in znal kralja prepričati, da je jedini Crispi sposoben za redno vladanje Italije. Zadnji čas je začel ruvati proti Rudiniju. Skušal je kralja prepričati, da preti nevarnost monarhiji, ako bode vodil italijansko politiko Rudini. Samo Crispi more obvarovati kraljevi prestol. Rudini je izvedel za te intrige in zahteval, da se imenovani kraljevi pobočnik odstavi, kar se je tudi zgodilo.

Nova oboroževanja v Nemčiji. Od nemškega državnega zbora se bode v kratkem zahtevala velika svota za oboroženje topničarstva. Samo na Prusijo bode beje prišlo 117 milijonov. Oboroževanja v Evropi že ni konec. Posebno Nemčija hiti z oboroževanjem. Najžalostnejše je pa, če jedna država kaj pomnoži vojaščino ali izboljša oboroževanje, to hitro storijo tudi druge. Tako se leto za letom množe stroški za vojaščino, dasi diplomatje vedno zagotavljajo, da ni nobene nevarnosti za evropski mir. Ta oboroženi mir evropske narode že stane več, nego bi stala vojska, in nekateri si že vojno žeje, ker se nadejajo, da bi naredila konec sedanjemu neznanemu stanju, kar seveda ni gotovo. Po vojni bi se morda šele prav hitelo popraviti vse nedostatke, ki bi se z oboroževanjem vsake države pokazali.

Vstaja v španskih naselbinah. Špansko veselje zaradi zmaga je bilo kratko. V Madridu so že dobili poročilo, da so se spuntali prebivalci na otokih Lanao in Mindanao in ranili poveljnika ondu zasidrane španske ladije. Vladni krogi se boje resne vstaje. Domačini beže od vojakov, da se pridružujejo vstašem. Tudi iz Manile so došla ne ugodna poročila. — Marceo pa ni pal na Kubi vsled španske pogumnosti, temveč vsled izdaje. Čudno je že to, da je njegov zdravnik hitel v španski tabor, kjer se je podrgel, proseč milosti. V Zjedinjenih državah je novica o tej izdaji vzbudila grozno razburjenost proti Španiji. Prebivalstvo že zahteva, da se Španiji napove vojna.

Vse pozabiva,	Da odpustila
Kar sva grešila!	Ti greh si moj.
Orovist in zbor:	
Nesrečna Norma	Nebó je čisto,
Kaj si storila!	Molčé bogovi!
Prekliči, kar si	In tiho hrastov
Izgovorila!	Šume vrhovi,
Da si zblaznela,	Tedaj prekliči,
Da si lagala,	Da ti veselo,
Da nisi znala	Še dalje cvelo
Povej — za to!	Življenje bo!

A Norma ne prekliče, nego pove svojemu očetu, da ima dva sina in ga prosi, naj se jih usmili. Oče ji odpusti, Norma stopi na grmado in za njo Polijon kliče:

V ognju smrt naj naju združi
Saj ljubezni ne vzame nama grob.

Načrtali smo vsebino „Norme“ samo v velikih potezah in upletli v ta resumé le nekaj najznanejših in najvažnejših odlomkov iz teksta, ker nam je nedostajalo prostora, da bi ponatisnili vse, katere je vredno omeniti.

V muzikalnem značaju Bellinijeve opere govori bodemo po predstavi, danes naj le izrazimo preverjenje, da bo opera našemu občinstvu jako ugajala.

Sijajno gmotno stanje slovenskega ljudskošolskega učitelja

na koncu razsvetljenega devetnajstega stoletja.

(Govoril pri glavni skupščini „Zaveze“ v Opatiji dne 20. avgusta 1896. l. Jernej Ravnikar, nadučitelj v Mokronogu.)

(Dalje.)

Nižjeavstrijski deželni zbor je sklenil, da smejo tudi učitelji prositi za službe, razpisane na dekliških šolah. Razne prošnje učiteljev in podučiteljev je pa odklonil, oziroma položil v pokoj mej prašne akte. — Naš — goriški — deželni zbor je sklenil zboljšati učiteljske plače. Za to smo hvaležni svojim poslancem. — Sicer, vederemo, kaj bode iz te moke; malo se sicer nadejamo, a upamo, da nekaj bode. — Istrski deželni zbor je odklonil prošnjo učiteljstva za zboljšanje — plač. Kriva je temu italijanska večina, ki je nesramno napadala slov. učiteljstvo ter je zaprečila zboljšanje. — Storilo se je dokaj malo za učiteljstvo v tem zasedanju, akoravno je revščina velika!

Poslušajte in strmite! Od 41.804 učiteljskih oseb dobivalo je po oficijelnem poročilu „statistične centralne komisije“ — 21.550 — torej več kakor polovica — manj nego 600 gld. plače; ali tukaj so že odračunane odškodnine za stanarino in druge doklade. Več kakor četrtina vseh učiteljskih oseb, namreč 10.132 dobiva manj kot 400 gld. in 1423 učiteljskih oseb še ne 200 gld. — Od teh 1423 je 529 stalnih učiteljev, 703 stalnih učiteljic, 24 stalnih podučiteljev in podučiteljic in 107 začasnih podučiteljev in podučiteljic.

„Pobožna Tirolska“, imajoča bogate cerkve in samostane, plačuje po 200 gld. letne plače učiteljstvu. Ta strašna revščina je uradno dokazana. — In avstrijska država, ta kulturna Avstrija, katera plačuje za vzdrževanje poštnega konja 400 gld. in za sločinca vjetnika 380 gld. na leto, se tega ne sramuje. Poštno kljuse stane več nego učiteljsko vzgojiteljsko naroda; za sločinca vjetnika stori se več, nego za učitelja vzgojitelja bodočih državljanov! — Horibile dictu — to je gorostasno!

Ze Aristotel je pisal, da „pridnega učitelja, kateri otroke dobro uči, ni možno z nobenim denarjem plačati“. Temu izreku je pritrđil celo dr. Luther. — No, kako pa je pri nas? No, molči, molči, kaj govoriš? Vsaj znaš, rekel bi prijatelj, da „Gut oder schlecht! — Recht oder unrecht! — Narr! Was kümmert's dich? — Lass' geh'n, wie's geht; — Und zäumtan sie beim Schwanz ihr'n Gaul, — Friss deine Kaackwarst, Slav, und halt' dein Maul! — O Freund! Lass' die Satire, — Kriech' lieber auf den Vieren — Und lob' die ganze Welt.“

Seveda, omenilo se bode, vsaj so tu in tam od leta 1879. in 1890. naprej plače regulirane. Da! Toda mi dobro poznamo tako „reguliranje“ à la Kranjska. Tako regulirane obstoji v principu: Temu vzamem in onemu dam; in potem: „Null von Null hebt sich!“

Štajersko učiteljstvo dobiva mnogo boljše plače nego Primorsko; vkljub temu se nadejajo na Štajerskem sluge, ki so boljše plačani od učiteljev. Deželni zbor štajerski je letos sklenil, da se ustanovi mesto z naslovom „Rathsdienner“ pri tamkajšnjem deželnem zboru. Letnega plačila bode imel 600 gld., dve petletnici po 50 gld., 100 gld. stanarine ter „Gala“ in „Campagne-Livree“. Mi ne zavidamo sluge, imajoče „Gala Livree“ in 700 gld. plače že prvo leto — po desetem letu bode imel celo 800 gld. dohodka —, temveč poudarjamo, da učitelj v vedno zeleni Štajerski, katerega celo visoka vlada smatra za uradnika (vide Kielmannseggov „Maulkorberlass“) bode imel 700 gld. plače šele potem, ko bo služil 15 in še več let. — Poleg tega bode omenjeno, da ta sluga nima take odgovornosti, nego jo ima učitelj, ter da poleg plače dobiva ta sluga še razne „Trinkgelder“ od poslancev in druge gospode.

Iz vsega tega sledi, kako potrebno je, da se učiteljstvo svojemu stanu primerno plačuje, da bode zamoglo tudi zdato zadoščati svoji nalogi. Zato se pripravljamo topla svojim poslancem, da oni ukrenejo vse potrebno, da se jedenkrat vendar že reši ugodno prošnja za povišanje učiteljskih plač, kajti Henrik Campe, jeden najimenitnejših pedagogov, pravi: „Je bedürfnisreicher ein Mensch ist, desto starker ist er an Leib und Seele, desto gesunder, heiterer und glücklicher ist er auch.“ — In tak človek naj bode učitelj; potem bode rad in veselo delal v prosep naroda in v prosep cele države. „V to nam pomoz Bog!“ — Uredništvo „Sočino“ temu dopisu iz učiteljskih krogov dostavlja: „Da bi bilo mogoče kaj več storiti za učiteljstvo, v to meri predlog dr. Tume, ki pride prihodnje leto v razpravo. Treba nam je deželne šolske zaloge, potem se bo dalo kaj storiti.“

Ker že toliko govorimo o gmotnem položaju učiteljev raznih kronovin — posebno pa še o onem za Primorsko, dovolite mi, gospoda, da se nekoliko še pomudimo pri tej točki, ki je najbolj pereča za učiteljstvo na Primorju — vlasti na Goriškem. Neki gospod tovariš z Goriškega me je prosil, da naj postavim v okvir skupne slike še posebej sliko učiteljev na Goriškem, krjti gmotno stanje učiteljstva v tej deželi je menda še „najsičajnejše!“

Dotičnik piše: „Osem dvansjetink, to je, skoro vse učiteljstvo moškega spola ima 400 gld. plače na leto. Učiteljice nasprotno imajo le 80% ist.

plače. Na prvi pogled se zdi, da imajo učiteljice manjšo plačo od učiteljev. To pa ni po vsem resnično, kajti pri nas se učitelji in učiteljice štejejo ločeni. Ker pa se že več let pri nas šole le širijo v večrazredne in se nameščajo skoro le izključljivo učiteljice, njih število hitro raste, naše pa ostaja isto, ne, ampak se celo manjša, pomikajo se ženske hitro v II. plačilni razred. Status, ločen po spolu, je moškim v škodo, kajti n. pr. učitelj in učiteljica sta pred 16 leti skupaj nastopila službo v goriškem okraju; moški je še vedno v III. plačilni vrsti, dočim je ženska že v I. vrsti; moški ima 400 gld., ženska po 80% od 600 gld. pa 480 gld.; torej je 80% moške plače več kakor cela plača! Ironija!... Učitelj ima potem takem le 400 gld., učiteljica z 80% moške plače pa 480 gld.!

Taka v nebo vpijoča krivica se godi moškim v goriškem okraju, kjer je mnogo večrazrednic. V tolimskem in sežanskem okraju pa, kjer je največ le jednorazrednic, godi pa se učiteljicam krivica, ker je njih število premajhno. Pravično bi torej bilo, da bi bil status skupen.

Več kakor jedno desetletje prosjači učiteljstvo na Goriškem za kako zboljšanje — a zastoj; niti vinarja zboljšanja še nismo dosegli. Najprej se je izgovarjalo na slabe letine; ko so se te izboljšale, obljubilo se nam je, da se l. 1895. porabi 8% doklade na zemljiško odvezo, ki istega leta odpade, za zboljšanje učiteljskih plač. Poleg slabih letin se je poprej zavračalo na laške poslance, da so oni nasprotni zboljšanju.

Ko so l. 1894. bili tudi laški poslanci zboljšanje, tedaj je prišel slovenski poslanec in predlagal deželni šolski zaklad — in stvar se odložila, ker Lahi so takemu zakladu nasprotni. Ko se je konečno vender sprejel nek zakonski načrt, po katerem se dvajsetine spremené v desetino, bil je sprejeti načrt tak, da se ni predložil v potrjenje. Zboljšanje bi naj bilo prišlo v veljavo s 1. januarjem mesecem 1895. leta, toda ni ga še zdaj! Zakaj? Zato, ker prvič načrt se ni mogel v potrjenje predložiti, ker je bil pomanjkljiv; drugič ker l. 1895. so se sprli laški in slovenski poslanci in je bil deželni zbor zaključen, preden je popravi dotični načrt in tretjič, ker letos popravljeni načrt se je zopet vrnil z Dunaja... (Dalje pri-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. decembra.

— (Valvazorjev spomenik.) Kakor znano namerava naučna uprava slavnemu historiografu kranjskemu I. V. Valvazorju postaviti v Ljubljani primeren spomenik. Občinski svet ljubljansk izrekel je že, da je pripravljen v to svrhu dovoliti primeren prinos ter za spomenik odstopiti prostora pred deželnim muzejem. Napravo modela za projektovani spomenik izročila je naučna uprava dičnemu domačemu umetniku g. Ganglu, ki bode — kakor slišimo — z delom že te dni pričel. Ime Ganglovo nam je porok, da bode spomenik dostojen slavnega našega rojaka Valvazorja.

— (Javna pritožba.) da se s prevažanjem vagonov na mestu, kjer se Dunajska cesta križa s tiroz južne železnice, moti osební in vozni promet, kaže se v najširših krogih. Trgovci iz Ljubljane in iz kamniškega polit. okraja, potem obrtniki, razne korporacije so podpisale peticijo do ravnateljstva južne železnice, naj bi se vendar jedenkrat prevažanje vagonov z omenjenega mesta prestavilo kam drugam, da bi se z njim ne zapirala Dunajska cesta in tako delala osebam in vozovom dan na dan velika zamuda. Dobro utemeljeno peticijo so izročili mestnemu magistratu s prošnjo, naj se jej pridruži tudi občinski svet v imenu Ljubljane. Mi ne dvomimo, da se to zgodi. Saj je istotako obč. svet svoje dni sam peticijoniral in deželni zbor kranjski je letos odobril resolucijo, ki jo je v istem smislu stavil posl. in župan Hribar. Tudi upamo, da se bo na mnoge združene prošnje ozirala južna železnica ter konečno odpravila to veliko prometno oviro!

— (Repertoir slovenskega gledališča.) Za predstavo opere „Norma“ je intendancija prekrbela jako krasne, vseskozi nove kostume, tako da bode tudi v tam oziru usreženo najstrožjim zahtevam.

— (Jednako pravico za vse.) Nedavno tega smo se zavzeli za umirovljene uradnike, zahtevajoč, naj se jim dovoli ista olajšava za vožnjo na železnici, kakor se je dovolila umirovljenim častnikom, namreč, naj se jim dajo celoletne legitimacije. Sedaj se javlja, da se bodo aktivnim uradnikom s 1. januarjem jele izdajati nove legitimacije, a o penzionistih se nič ne sliši. Zategadelj opozarjamo novič na krivico, katera se godi penzionistom, želeč, da bi se vender kdo zanje potegnil.

➡ Dalje v prilogi. ➡

— (Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani) priredil v nedeljo, 20. decembra t. l. javno telovadbo v telovadnici „Narodnega doma“. Razpored: I. Proste vaje. 2. Vajo na orodjih: I. vrsta: konj, drog; II. vrsta: drog, bradlja; III. vrsta: bradlja, koza. 3. Vaje s kiji. 4. Borba s sabljami (borilna šola). Po telovadbi razdelitev diplom zmagovalcem pri tekmovalni telovadbi dne 17. in 18. decembra. Vstopnina: Sedeži 50 kr., stojišča 30 kr., dujaki 20 kr., Sokoli na stojiščih prosti. Vstopnice prodajale se bodo v petek, soboto in nedeljo zjutraj v trafiki gosp. Fr. Šešarka. Začetek ob polu 5. uri popoldne. Zvečer jour-fixe na galeriji, h kateremu imajo pristop samo člani.

— (Ribarski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske) bo do konca t. l. sprejemal naročila domačih ribarjev na ovaljene ikre domačih, potem ameriških šarenih ali ameriških rdečih postrvij, ali pa na njih zarod iz ribogojnega zavoda na Studencu. Kdor si torej želi naročiti kaj iker ali ribjega zaroda, stori naj to do 1. dne januarja 1897. pri kmetijski družbi. Po tem roku se bodo naročila sprejemala od naročnikov izven dežele. Poznejše naročitve bo le tedaj mogoče izvršiti, če preostane kaj blaga.

— (Železna ograja okrog nove bolnice) je deloma že narejena, deloma pa se naredi prihodnje spomlad.

— (Kanaček na reji) Neka žena je morala svojo hišo na Karlovski cesti podreti in je vesled tega, dokler se nova hiša ne sezida, dala svojega kanačka nekemu čevljarju v rejo. Kanaček je bil od 11. maja do 8. novembra t. l. pri čevljarju. Zredil se kanaček pač ni, a vzlic temu je čevljar zahteval za „rejo“ 16 gl. 80 kr. češ, sedaj je v Ljubljani tako velikanska draginja, da tudi kanački ne morejo več tako ceno izhajati, kakor prej. Lastnica kanačka je zahtevano sveto res plačala, a na rejo ne da nikdar več nobenega kanačka.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 6. do 12. decembra kaže, da je bilo novorojencev 21 (=31.18‰), mrtvorojencev 1, umrlih 14 (=20.79‰), mej njimi so umrli za jetiko 4, za vnetjem sopilnih organov 4, za različnimi boleznimi 6. Mej njimi so bili tujci 3 (=21.4‰), iz zavodov 5 (=35.7‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škariatico 1, za dušljivim kašljem 2, za vratice 2 osebi.

— (Bralno društvo v Trebnjem) imelo je občni zbor dne 13. t. m. Izvoljeni so bili: Predsednikom g. Viljem Tomic, trgovec; tajnikom g. Alojzij Jerše, nadučitelj; blagajnikom g. G. Janko Oman, c. kr. davčni pristav; odbornikom gg. Ivan Buchta, c. kr. davkar, in Janko Ruprecht, lekarnar; odbornika namestnika Gustav Spetzler in Ivan Aljančič.

— (Bodoči dež. glavar štajerski) je torej res grof Wurmbrand, tako vsaj se brzojavlja „Ta gaspošti“ z Dunaja s pristavkom, da je ministerski svet sklenil, predlagati grofa Wurmbranda in ne več grofa Attemsa. Štajerskim Slovincem je, kakor smo že opetovano poročali, prav vse jedno, kdo je dež. glavar, res nepristranskega in pravičnega moža mej deželnozbornsko večino itak ni dobiti.

— (Potrjena izvolitev) Cesar je potrdil g. Antona Goričarja kot načelnika in gosp. Jos. Dekortija kot načelnikovega namestnika okrajnemu zastopu gornjegrajskemu.

— („Celjski Sokol“) je svoj, na dan 20. t. m. sklicani občni zbor preložil na dan 3. januarja 1897. Vspored ostane neizpremenjen.

— (Poitalijančevanje tržaške okolice.) Laški gospodarji Trata se že dlje časa na vso moč trudijo, da bi vsaj in čim prej mogoče poitalijančili v neposredni dotiki z mestom stoječi Rojan. Prvi korak v to je bilo imenovanje zagrizenega Lahona Jurizze za župnika v tej fari. Kakor vsi odpadniki se tudi don Jurca pošteno trudi za namene svojih iredentovskih gospodarjev in dosegel je lep uspeh. Izposloval je, da je „mnogo rojanskih župljanov“ prosilo, naj se uvede v rojanski cerkvi laška propoved. Mej temi župljani, ki so prosili za italijansko propoved, je največ Slovencev in le malo Lahov, a Slovenci so bili prisiljeni podpisati to prošnjo, ker jim je šlo za vsakdanji kruh. Na podlagi te prošnje je škofijski ordinarijat tržaški odredil, da se mora od 1. januarja 1897. l. naprej vsako nedeljo ob 11. uri dopoldne propovedovati v laškem jeziku. Da se prav spozna postopanje škofijskega ordinarijata, je treba pripomniti, da še do danes ni odgovoril na spomenico, katero mu je prav v tej stvari izročila posebna deputacija pod vodstvom posl. Nabrgoja v imeni kacic 3000 rojanskih prebivalcev. Toda — stoj! Odgovoril je, še prav jasno je odgovoril slavni škofijski ordinarijat na to spomenico, odgovoril z uvedenjem italijanske propovedi!

— (Ujet morilec) Korporal Andrej Škerlj pešpolka št. 97 je bil radi umora svoje ljubimke obsojen na 12 let težke ječe, pa je nedavno tega pobegnil iz tržaške vojaške bolnice. Kakor se sedaj poroča, ga je policija v Genovi ujela, prav ko se je hotel s prnikom odpeljati v Brazilijo.

— (Legar v Pulju) so strahovito razširja, vsak dan obon na novo 70 do 80 oseb. Bolniki že nimajo več prostora v bolnicah; vsled tega so se morate napraviti barake. Umrljivost rase čedalje bolj, zlasti ker primanjkuje zdravnikov in ledu. Imovitjeje redovine so Palj zapustile.

— (Slovstveni klub akad. društva „Slovenije“) Z Dunaja se nam piše: Že pretok tečaja imela je Slovenija svoj slovstveno književni odsak, v katerem so se njeni člani poskušali v slovstvenem delovanju. V to svrhu služila so jim leposlova ter znanstvena predavanja. Tekom zadnjih dveh let pa je zaspal ta slovstveno književni odsek iz različnih razlogov. Slovenski visokošolci, zbrani v Sloveniji, pa so čedalje bolj čutili potrebo skupnega slovstvenega delovanja, da se v vseh strokah izobrazijo za težavni bodoči poklic. Izrekla se je od mnogih strani želja po obnovitvi slovstvenega kluba. Uvažujoč to željo, ustanovili so nekateri slovenski akademiki začetkom letošnjega zimskega tečaja, v področji Slovenije, imenova „slovstveni klub“, katerega namen, je vadi se na leposlovanje polju, razmotrivati o predelem socijalnem vprašanju, razpravljati o umetnosti, znanstvitd Slovstveni klub šteje do danes 34 članov, ter je v dobi od 28. oktobra do 10. decembra imel šestere rednih sej. Klub ima stalnega tajnika, reditelj pa se voli za vsako sejo posebej. Predavanja ločijo se v berila in referate. Število teh predavanj znaša dosedaj 11. Vsakemu berilu določa se že naprej kritik. Čtali, oziroma poročali so tekom omenjene dobe slednji člani: jur. Majaron „Iz grobov“ (fantazija), jur. Žun „Najpovejši pojav na socijalnem polju“, jur. Fleen „Quod liber“ in „Kdo je kriv?“ (povest) jur. Metod Dolenc „O slovenski pesmarici“ (izdala družba sv. Mohorja) [kritika] jur. Miha Škrlj „Vojaki v Alderi (povest), jur. Oblak „O slovenski turistik“, jur. Žun „Nemški socializem in Marx“, jur. Farančič „O koroških razmerah“, jur. Šušlje „Kipar Gangi in njegova dela“, jur. Žun „Rimsko pravo in socijalno vprašanje“. Slovstvenemu klubu želimo mnogo uspeha!

— (Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji) imelo bo v nedeljo, dne 20. t. m., ob polu 2 uri popoldne svojo III. redno zborovo sejo v društvenih prostorih. Dnevni red: Čitanje zapisnika, poročilo odbora, slučajnosti

— (Foersterjeva „Ljubica“ v Pragi) Te dni je pevsko društvo „Habol“ v Pragi uredilo velik koncert, pri katerem se je pela tudi Foersterjeva dobro znana skladba „Ljubica“. „Politika“ je priobčila o tem koncertu občnejše oceno iz peresa najodličnejšega praškega kritika Chvale. O Foersterjevi skladbi pravi kritik, da ga je presenetila samostojnost v misljenju in izražanju v vokalnih stavkih. Bilo je nekoliko drzno početje, uglasbiti dvajset katic obezajočo in nobeno premembo v razpoložnosti pripuščajajočo Krilanovo pesem, ne da bi postala skladba predolga, a ta naloga se je skla datelju posrečila. Različuj mej pripovedovalnimi in popisovalnimi deli pesmi ustvaril je neusiljivo, a vendar izdatno kontraste, ne da bi bil kaj izrgal iz pesminega okvira. Vsa skladba je dobra in zveni dobro.

* (Komikova tragedija.) Čtatalji našega lista se gotovo še spominjajo našega poročila o usodi dunajskega komika Girardija. Reklo se je takrat, da je Girardi zblaznel. Zljaj se je stvar pojavila a tako, da je dobila še senzacionalnejše lice. Girardijeva žena, igralka Odilon, je bila jako dobra, še predobra znanka Rothschildova. Girardi je bil ljubosumen in jej je delal mnogo sitnostij. Da se moža znebi, je Rothschildova ljubimka hotela Girardija spraviti v blaznico. Nje prijatelj, zdravnik dr. Hoffmann, je pregovoril profesorja dr. Wagaerja, da je potrdil, da je Girardi blazen. Wagner je to storil, ne da bi bil Girardija videl, in na podlagi facaga zdravniškega spričevala je policija lovila ubozeza Girardija, da ga vtakne v norišnico. Girardi je taj nekani srečno ušel. Zdjaj so sodni zdravniki konstatovali, da mož ni blazen. O stvari je posl. Schneider interpeoval, pa ni dobil odgovora, proti zdravniku dr. Hoffmannu pa se je začela kazenska preiskava.

* (Leta 1896. pogorela gledališča) V dobi od 1. decembra 1895 do 1. decembra 1896 pogorelo je vsega 11 gledališč. In pri teh katastrofah prišlo je nekaj ljudi ob življenje. Mejnardna statistika o požarih v gledališčih prištevata leto 1896. najslabšim v tem pogledu. Po noči od 4. na 5. decembra pogorelo je gledališče „Lyrique“ v Bukarešti popolnoma. Ponesrečil ni nihče. 28. decembra zvečer je pričelo goreti pred predstavo v gledališču „Frant Stret“ v Baltimoru. Ljudstva se je polotila panika in v nastavlju gneči poginilo je 24 oseb. Dne 23. januarja t. l. pogorelo je leseno gledališče v Jekatarineslavu. V ognju je poginilo 73 oseb. Po noči od 17. na 18. februarja t. l. pogorelo je narodno gledališče v Kijevu. Tu ni bilo žrtev, toda dve osebi sti poginili o požaru londonske „Cambridge Halle“ in jedna o požaru gledališča v Maniagu. 23. marca t. l. zvečer po predstavi, pogorelo je gledališče „Cervantes“ v Buenos-Ayresu.

Ponesrečil ni nikdo, ker je bilo gledališče prazno. 7. aprila nastal je mej predstavo ogenj v gledališču v Contraju. V nastavlju paniki bilo je preko 50 oseb ranjenih ali pogazenih. Dne 6. septembra zjutraj, pogorela je opera v Bantonu (severna Amerika); 11. gasilcev zasulo in ubilo je padajoče zidovje, 32 je bilo ranjenih. 18. septembra nastal je ogenj v rimskem gledališču „Constanzi“. V tem, ko je občinstvo odhajalo, pogasili so gaslci ogenj. Dne 30. septembra t. l. je nastal oganj v gledališču „Palace-Variety“ v Aberdeenu (Škotska). Občinstva se je polotila strašna panika. V tem, ko je vse brezobzirno drlo proti izhodu, obležalo je po goječi 10 oseb mrtvih, 40 pa jih je bilo hudo ranjenih.

* (Zanesljiv mož.) Že več let se je opažalo, da izginjajo iz skladišča lvovskega kolodvora razne dragocene pošiljkatve. Policija je bila tekom let aretovala že brez števila sumnih oseb, a šele zdaj se jej je posrečilo izvedeti, da je vse te tatvine izvršil višji železniški uradnik. V njegovem stanovanju je našla vse polno ukradenih rečij, mnoge jih je bil pa mož tekom let že v denar spravil, skupilo pa porabil.

* (Nesreča na morju) Iz Aldernoya se poroča londonskim listom, da je te dni francoski parnik na potu iz B-youna v Rouen zadel ob neko skalo in se potopil. Kapitan se je rešil, mornarji so vsi utonili.

Darila

Uredništvu našega lista je poslal: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Neimenovan rodoljub v Novem mestu 12 kron 2 vin., nabrane v veseli družbi pri Zerkotu dne 6. t. m. Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Brzojavke.

Krško 16. decembra. Krškim županom je izvoljen dr. Romih.

Dunaj 16. decembra. Poslanska zbornica je v današnji seji rešila proračun ministerstva notranjih del. Spinčič je govoril o nujno potrebnih vodnih zgradbah, za katere se vlada niti ne zmeni in o nedostajanju pitne vode. Zbornica je začela potem razpravljati o proračunu domobranskega ministerstva.

Dunaj 16. decembra. Zadnja seja poslanske zbornice pred Božičem bo v soboto. Zbornica reši dotlej poglavje „centrala“ in „bogočastje“ proračuna naučnega ministerstva in predloge o živinski soli.

Dunaj 16. decembra. Gospodska zbornica je imela danes sejo, v kateri je podpredsednik grof Falkenhayn popisal zasluge pokojnega predsednika grofa Trauttmannsdorfa. Seja se je na to v znak sožalja zaključila.

Dunaj 16. decembra. Uradni list prijavlja cesarski patent, s katerim se sklicujejo deželni zbori, mej njimi tudi kranjski, na dan 28. decembra. Izmej primorskih deželnih zborov je sklican samo goriški.

Dunaj 16. decembra. V nedeljo se razglasi imenovanje novih deželnih glavarjev. Štajerskim deželnim glavarjem je imenovan grof Wurmbrand.

Dunaj 16. decembra. Oficijelno se razglašča, da se glede načrtov za reforme v Turčiji mej velesilami sicer še ni doseglo popolno porazumljenje, da pa soglašajo vse s tendenco predloženih načrtov.

Narodno-gospodarske stvari.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani (konc) XVIII. Zbornični svetnik Franc Hrea poroča o vprašanju, ali je zastop družbe za življensko zavarovanje „Germania“ v Ljubljani v primeri s pravicami tukajšnjih zastopstev „Fonciere“, „Phoenix“, „Danav“ in mejnarodne zavarovalne družbe zoper neugode na Dunaju zmatrati v resnici in po pravici in ne le imenom za glavni zastop. Kakor kažejo poizvedbe, ima zastopnik „Germanije“ v Ljubljani iste pravice, kakor, drugi tukajšnji zastopi za življenjsko zavarovanje. Odsek torej predlaga: Zbornica se izreči v zmislu teh poizvedeb. — Sprejeto

XIX. Zbornični svetnik Franc Kav. Souvan poroča, da je gospodarski odbor mesta Kostanjevice prosil za dovolitev dveh novih letnih in živinskih semnjev in sicer dne 17. januarja in 16. maja vsakega leta. V Kostanjevici so sedaj štirje letni in živinski semnji. Semnja v ponedeljek po sv. Jakobu in v ponedeljek po sv. Mihaelu sta pa ob času, ko so tudi v bližini semnji, zaradi česar sta slabo obiskovana. Nova semnja bi bila po mnenju prosilcev bolje obiskavana in bi zategadelj prebivalstvu veliko koristila. Proti obema semnjema sta se izrekli le mestna občina Novomesto in občina Rajhenburk na Štajerskem, semnja dne 16. maja pa prigovarja občina Raku, ker je ravno tisti dan v Rovišah semenj. C. kr. okrajno glavarstvo v

Krškem je za semnja, ker ima Kostanjevica ugodno lego zanja; zajedno pa pripomimo, da je vpravičen prigovor glede semnjskega dneva v Rovišah in je žeteli preložitve na kak drug dan. Odsek sicer zmatra težnje gospodarskega odbora v Kostanjevici, da bi dosegel pravico za kosa in živinska semnja na taka dneva, ob katerih bi bilo pričakovati številnega obiska, za vpravičene; toda če sta semnja o sv. Jakobu in sv. Mhaelu zelo slabo obiskana, bilo bi najboljšje, da bi se bila opustila in namesto njiju poiskala boljše sejmska dneva. Vsekako odbor s prošnjo za semenj dne 16. maja ni bil srečen, ker je na ta dan v bližnjih Rovišah letni in živalski semenj, ki bi gotovo trpel škodo, če se osnuje konkurenčni semenj. Odsek je zategadelj iz narodno gospodarskih razlogov le za semenj dne 17. januarja, nikakor pa ne za semenj dne 16. maja. Pripominjati pa mora, da je v političnem okraju Krško vsako leto 86 letnih in živinskih semnje, od katerih pripada na sedni okraj Kostanjevico 14. Krško 24, Mokrenog 23 in Radeče 25. Okraj ima torej jako veliko semnje, in odsek meni, da bi bilo Kostanjevici in njeni okolici v prid, če bi gospodarski odbor mesto zelo slabo obiskanih semnje izbral druge dneve in tako osnoval za to mesto 5 dobro obiskanih semnje, ki bi z bližnjimi semnji v St. Jerneju, Rovišah in Bušehi vasi popolnoma zadostovali za ta kraj. Na podlagi izvedeb predlaga odsek: Zbornica blagoveli v tem zmislu izreči svoje mnenje c. kr. deželni vladi. Zbornični svetnik Avgust Skaberne pripominja, da je število semnje v okraju že sedaj veliko, da so letni semnji izgubili na vrednosti, zaradi česar se more izreči tudi le za dovolitev jednega semnja. Poročevalec Franc Kav. Scúvan odgovarja na to, da se je tudi odsek izrekel le za podelitev koncesije za jeden semenj, in da bo zbornica še jedenkrat stvar obravnavala, če se bo izrekla želja še po jednem semnju; zategadelj priporoča v sprejetje odsekov predlog, ki se tudi sprejme.

Zobobol olajšujejo
zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta),
katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in kr. Vis. prejasne gosp. prestolonaslednice vdove nadvojvodinje
Štefanije.
Steklenica velja 20 kr. 6 (2302-6)

Štev. 30. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 754.

Opera.

V četrtek, dné 17. decembra 1896.

Prikrat:

NORMA.

Tragična opera v dveh dejanjih. Spisal F. Romani. Poslovenil A. Peterlini. Uglasbil Vincenzo Bellini. Kapelnik g. Hilarij Benišek. Režiser g. Josip Noll. Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 7/8. uri. Konec po 10. uri. Cene prostorov so razvidne z gledaliških listov. Prihodnja predstava bo v soboto, dné 19. decembra 1896.

Meteorološko poročilo

December	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokri v mm. v 24 urah
15	9. zvečer	721.8	0.8	brezvetr.	megla	
16	1. zjutraj	725.9	-2.0	sr. szah.	megla	0.0
	2. popol.	737.8	-1.2	brezvetr.	megla	

Srednja večerajšnja temperatura 1.8°, za 3.4° nad normalom.

Dunajska borza

dné 16. decembra 1896.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	40	"
Avstrijska zlata renta	123	"	—	"
Avstrijska krona renta 4%	100	"	75	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	35	"
Ogerska krona renta 4%	99	"	15	"
Avstro-ogerske bančne delnice	933	"	—	"
Kreditne delnice	271	"	—	"
London vista	120	"	05	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	95	"
30 mark	11	"	78	"
30 frankov	9	"	54 1/2	"
Italijanski bankovci	45	"	45	"
C. kr. cekini	5	"	68	"

Dné 15. decembra 1896.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	143	gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	188	"	60	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	129	"	80	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	59	"	40	"
Kreditne srečke po 100 gld.	201	"	75	"
Ljubljanske srečke	22	"	75	"
Budolfove srečke po 10 gld.	22	"	—	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	154	"	75	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	464	"	50	"
Papirnat rubelj	1	"	27 1/2	"



Učiteljsko društvo za ormoški okraj
javlja tužno vest, da je njega zaslužen ud, gospod

Anton Freuensfeld
učitelj v Ormoži

danes dné 15. t. m., po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 26. letu svoje starosti umrl. (3373)
Pogreb nepozabnega nam tovariša bode v četrtek, dné 17. t. m., ob 1/3. uri popoldne.
V Ormoži, dné 15. decembra meseca 1896.

Žagarski mojster.
Za žago v Banjaluki (v Bosni) še išče spreten žagarski mojster. Bodi naj solidnega značaja in vešč pri žagi potrebnim popravam. Oženjeni imajo prednost. Več pove G. Tönnies, tovarna za stroje v Ljubljani. (3374-1)

Lekarna Pri Mariji Pomagaj' M. Leustek

Ljubljana, Reseljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno
pristno čisto in sveže
Dorševo Med. ribje olje
ugodnega okusa, lahko prebavljivo; mala steklenica 50 kr.,
večja 1 gld.
Nadalje zaradi svojega izbornega učinka znano
tanno-chinin tinkturo za lase
katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las.
Cena steklenici z rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preskušanih domačih zdravil, katera
se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognac,
malaga, rum i. t. d. (3280-8)
Raspošilja po pošti vsak dan 2krat.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda
veljavnega od 1. oktobra 1896.
Nastopne omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (1705-289)
Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).
Proga iz Trbiča.
Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ansee, Ischl, Gmunden, Solnograd; čez Klein-Raifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 10 min. jutraj osebni vlak v Trbič, Pontabai, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Amstetten na Drnau. — Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbič, Pontabai, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Land-Gastein, Zell na Jeseru, Inomost, Bregenc, Gurih, Genevo, Paris; čez Klein-Raifling v Steyr, Linc, Budejovic, Plesnj, Marjine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipske, Dunaj via Amstetten.
Proga v Novo mesto in v Kočevje.
Ob 6. uri 15 min. jutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 min. svečer mešani vlak.
Prihod v Ljubljano (juž. kol.).
Proga iz Trbiča.
Ob 5. uri 55 min. jutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipske, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Hebe, Marjinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Gmunden, Ischia, Ansee, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 35 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Hebe, Marjinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Paris, Genevo, Gurih, Bregenc, Inomost, Zell na Jeseru, Land-Gastein, Ljubna, Celovec, Lince, Pontabai. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabai. — Ob 9. uri 4 min. svečer osebni vlak s Dunaja via Amstetten, in Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabai.
Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.
Ob 8. uri 19 min. jutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 35 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. svečer mešani vlak.
Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.
Ob 7. uri 35 min. jutraj, ob 9. uri 5 min. popoldne, ob 6. ur 50 min. svečer, ob 10. uri 35 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in prasnkih.)
Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.
Ob 6. uri 55 min. jutraj, ob 11. uri 15 min. dopoldne, ob 6. uri 30 min. svečer, ob 9. uri 55 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in prasnkih.)

Namizno vino

le v plombiranih steklenicah, po 1 ali 1/2 litra, **Tirolsko staro** jako prijetno, belo ali rudeče, po 32 kr., **Dolenjsko belo** „dr. Skedl nova Zadrščina“, letine 1895, po 40 kr., 1891 po 48 kr., črnina po 40 kr., lanski **Prosekar** prav sladke po 48 kr. liter, zadavčeno. **Na sode mnogo ceneje.**
Plombirane steklenice so za vsakdanjo potrebo vina jako ugodne, nobenega odpadka, pripravno, in blago vedno svežega okusa i. t. d. Založitev za steklenico je 10 kr. Raspošilja se tu v hišo, zvnaj pa po pošti ali železnici.
Kranjska vinarna v Ljubljani, Marijin trg št. 1.
(poleg hišnega uhoda.) (3361-2)

Št. 38.879. (3370-2)

Razpis.

Na podstavi sklepa občinskega sveta z dné 7. t. m. razpisujejo se sledeča **službena mesta magistratnih slug**

- in sicer:
- 1.) v stalno namestitev:
 - a) tri mesta z letno plačo po 450 gld.
 - b) sedem mest z letno plačo po 400 gld.
 - 2.) v začasno namestitev:
 - a) štiri mesta z letno plačo po 400 gld.
- Stalno nameščeni slugi imajo pravico do aktivitetne doklade v znesku 10% svoje plače, potem do pokojnine ali odpravnine in pa do službene obleke; začasno nameščeni slugi pa samo do uradne čepice. Slugam, ki imajo prosto stanovanje, se aktivitetna doklada ne izplačuje. Prošnje za jedno ali drugo razpisanih mest uložiti je do 25. t. m. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 11. decembra 1896.

V Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8

pri Ign. Žargi-ju (3249-10)

reelna razprodaja.

Prav ugodna prilika za nakupovanje raznega blaga: klobukov, modercev, srajc, kravat, ovratnikov itd. in blaga za krojače in šivilje.

Naj nikdo ne zamudi te ugodne prilike za nakupovanje dobrega, trpežnega blaga.

Pri Ign. Žargi-ju

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

Št. 36.359.

Razglas.

(3371)

Podpisani magistrat določa na podlagi razpisa visoke c. kr. deželne vlade z dné 4. aprila 1893 l., št. 4894, z ozirom na kugo in druge nalezljive bolezni mej prašiči, da se je tudi o prašičih, ki se ob tržnih in semajnih dnevih priženó na ljubljanski trg, izkazati z živinskimi potnimi listi.

Prašiči, ki bi se brez predpisanega živinskega potnega lista ali pa iz zapornega okraja prigoali, se bodo lastniku odvzeli in nemudoma odvedli v kontumacijski hlev mestne klavnice, kjer se bo z njimi ravnalo, kakor postava zapoveduje.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 1. decembra 1896.

Št. 38.879.

Razpis.

(3369-2)

Na podstavi sklepa občinskega sveta z dné 7. t. m. razpisujejo se **tri stalna mesta šolskih slug**

in sicer: za prvo mestno deško ljudsko šolo, za mestno nemško deško ljudsko šolo in pa za obrtne strokovne šole z letno plačo 400 gld. in prostim stanovanjem v šolskem posloju ali pa z doklado v znesku 10% redne plače.

Prošnje za jedno ali drugo razpisanih mest vložiti je do 25. t. m. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 11. decembra 1896.

Najcenejši nakup!

Največjo izber vseh vrst

kožuhovin

ima

Alojzij Persobé

Pred škofijo 12.

(3309-7)

Mala oznanila.

Pod Trančo št. 2.

Veliko zalogo

Klobukov

1726

priporoča

J. Soklič.

Pod Trančo št. 2.

Pekarija. **JAKOB ZALAZNIK** Slaščičarna.

v Ljubljani, na Starem trgu št. 21

priporoča slav. občinstvu za božična darila svojo bogato zalogo raznovrstnih slaščičarskih izdelkov in okraskov za božična drevesca kakor tudi štirikrat na dan sveže okusno, zdravo in slatno pekarsko pecivo posebno pa vsakovrstne

potvice in pince.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (1742)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznaučujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Kavarna I. Lekan

(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisanec se priporoča sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagoavljam dobre pijače ter točno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Ivan Lekan,
kavarnar.

1727

Glavna zaloga prvih tovarn najfinejših klobukov in čepic.

Najnižje cene.

Prekupovalcem tovarniške cene.

Geniki se pošiljajo brezplačno.

J. S. BENEDIKT

Stari trg št. 16. Ljubljana Stari trg št. 16.

Prej **Albert Robida** Prej M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom. (1743)

Prej **J. Zor Alojzij Erjavec** Prej J. Zor

(1728) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najpraprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Sobni slikar **Josip Erbežnik** Sobni slikar

Poljanska cesta 17 Moste 33

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kolikor mogoče po najnižjih cenah.

(696) Za ukusno in trpežno delo se jamči.

Naročila pismenim potom: Moste št. 33.

Brata Eberl

Ljubljana, Franciškske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (1744)

Zaloga originalnega karbolinca. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,

Selenburgove ulice št. 6 1729

priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovce. Specialitete v ekspresnih puškah in ptičaricah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Tapetniška kupčija **OBREZA** v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

10 gld. samo stane pri meni fin modroc na peresih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, kot jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zimnice od 17—30 gld.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela (1737) po najnižji ceni.

Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gld. naprej do 25 gld.

Mehanik

(1745) Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

IVAN URAN

Ljubljana, Gradisce št. 8, Igriske ulice št. 3

priporočata p. n. čast. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Geniki zastoj in franko.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(1746)

Ivanka Toni

(1731) v Vodmatu št. 3

priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom vezi za stavbe ter jamči za dobro delo in točno potrežbo.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (1739)

Pijte domači likèr

iz planinskih zelišč

„Triglav“

ki zelodec greje in krepa in dobro voljo vzbuja.

J. Klauer v Ljubljani.

G Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovinolitnica.

Izdeluje kot posebno: vse vrste strojev za lesoreznilce in žage. (1732)

Prevažne cele naprave in okrajne parostroje in kotle po najboljši sestavi, slušajne turbine in vodna kolesa.

Najnižje cene! Solidno blago!

Hugon Ihl

priporoča svojo veliko zalogo (1740)

suknenih ostankov

po znižani ceni. Zunanja naročila izvrši brzo

v Ljubljani, Pred škofijo št. 2.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo 1748

Poljanski nasip št. 3 (Reičova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč najpraprostejših, kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za oblake s pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršev.

Ustanovljeno leta 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

(1733)

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg števil. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo-reznilce in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (1741)

Geniki zastoj in poštnine prsto.

Svoji k svojim!

Kavarna

J. Kramar

Ljubljana (1749)

Dunajska cesta št. 5.

Za Božič in za Novo leto

(3346-3)

priporočam

po izrednih cenah

nastopno blago, katero, v bogati izberi na skladišču,
po najnižjih cenah ustreza vsem zahtevam gledé solidnosti in gledé nizkih cen.

Veliko blaga za ženske obleke, sukno za moške in deške obleke
modne, pikétne in kitične barhante
platneno blago, le renomirane izdelke
preproge, namizne prte, posteljne in flanelne odeje.

Z velespoštovanjem

J. GROBELNIK, Ljubljana

(poprej W. Sattner)

le na Mestnem trgu 20.

Vzorci na zahtevanje brezplačno in franko.

!Po jako nizki ceni!

!Po jako nizki ceni!

Razpis služeb.

Z novim letom izprazni se pri

banki „Slaviji“

troje uradniških mest

katerim se službenina določa po dogovoru. Reflektantie na jedno
teh mest vložé naj svoje s prilogami podprte prošnje do 31. dné
decembra t. l. pri (3375-1)

generalnem zastopu banke „Slavije“ v Ljubljani.

Posebno znižane cene zlatim uram.

FR. ČUDEN

urar in juvelir

Mestni trg Ljubljana Mestni trg.



Letošnja slaba kupčija primorala me je, ker
je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni
in deloma pod ceno, da razprodam nekaj svoje velike
zaloge. (3308-6)

Ker se sedaj bliža čas za

božična in novoletna darila

priporočam vsakomur svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur,
veržio in vsakovrstno zlatino in srebrnino kot najprimernejša darila
ter vabim vsakega, da si pri nakupu ogleda mojo zalogo.

Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po mogoče nizkih cenah ter se pri-
poročam z velespoštovanjem

Fran Čuden.

Posebno znižane cene zlatim uram.

Št. 38 987.

Razglas.

(3372-1)

Vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z
dné 7. decembra t. l. razpisujeta se pri podpisnem magistratu naslednji
službeni mesti:

1.) Služba mestnega policijskega agenta
s prejemki VI. činovnega razreda, t. j. 600 gld. plače, 120 gld. aktivitetne
priklade in z dvema petletnicama po 75 gld.

2.) Služba mestnega policijskega detektiva
z letno plačo 500 gld. in aktivitetno priklado 50 gld.

Prošnji za ti službi ja vložiti do dné 30. decembra 1896.

Prošnja, katera mora biti pravilno kolekovana z vsemi prilogami vred,
spisi prosilec sam in jej prideti izkazilo o starosti (krstni list), o trdnem
zdravju, o posebni spretnosti za službo, o znanji slovenskega in nemškega
jezika v besedi in v pismu in pa o dozdanjem vedenji in službovanji, ozi-
roma poslovanji.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

14. dan decembra 1896.

Važno! Važno!

Za vsako rodbino primerna

božična darila

po znižanih cenah

priporoča

K. RECKNAGEL

Mestni trg št. 24.

(3318-5)

Kožuhovina v največji izberi.

Občno kot najboljši
priznani izdelki

ovratniki, manšete in srajce

imajo
zakonito

levovo

in se prodajajo

prodajalnicah za moško

v tu- in

M. JOSS & LÖWENSTEIN, Praga VII.

Na drobno se pri nas ne prodaja.

našo
zavarovano

marko

v najboljših

modno in platneno blago

inozemstvu.